ŠELMY

- většinou loví živou kořist (predátoři)
- pružné a svalnaté tělo, rychlí a mrštní
- dobrý sluch, čich, zrak i hmat
- mají dlouhé špičáky a tzv. trháky (poslední třenový zub v horní čelisti a první stolička v dolní čelisti)
- drápy na nohou
- většinou noční nebo soumračná zvířata

ŠELMY

I. Šelmy kunovité (= lasicovité)

II. Šelmy medvědovité

III. Šelmy psovité

IV. Šelmy kočkovité

V. Hyeny

I. Šelmy kunovité

- většinou mají štíhlé, protáhlé tělo a krátké nohy
- nejčastěji loví hlodavce

- Lasice kolčava
- Kuna lesní
- Kuna skalní (= domácí)
- Tchoř tmavý
- Hranostaj
- Vydra říční
- Jezevec lesní

Lasice kolčava

naše nejmenší a nejhojnější šelma, loví hlodavce (užitečná)

Lasice kolčava – zimní srst, lebka

Kuna lesní

žlutá skvrna pod hrdlem klínovitá, obsazuje hnízda vran, veverek

Kuna skalní (= domácí)

bílá skvrna pod hrdlem vidlicovitá až na končetiny, ukrývá se mj. i na půdách, všežravá

Tchoř tmavý

v ohrožení vystřikuje páchnoucí výměšky análních žláz,
domestikovaný tchoř = fretka

Hranostaj

zimní kožešinou se zdobila královská roucha

Vydra říční

plovací blána mezi prsty končetin, vchod do nory pod hladinou

Vydra říční - nora

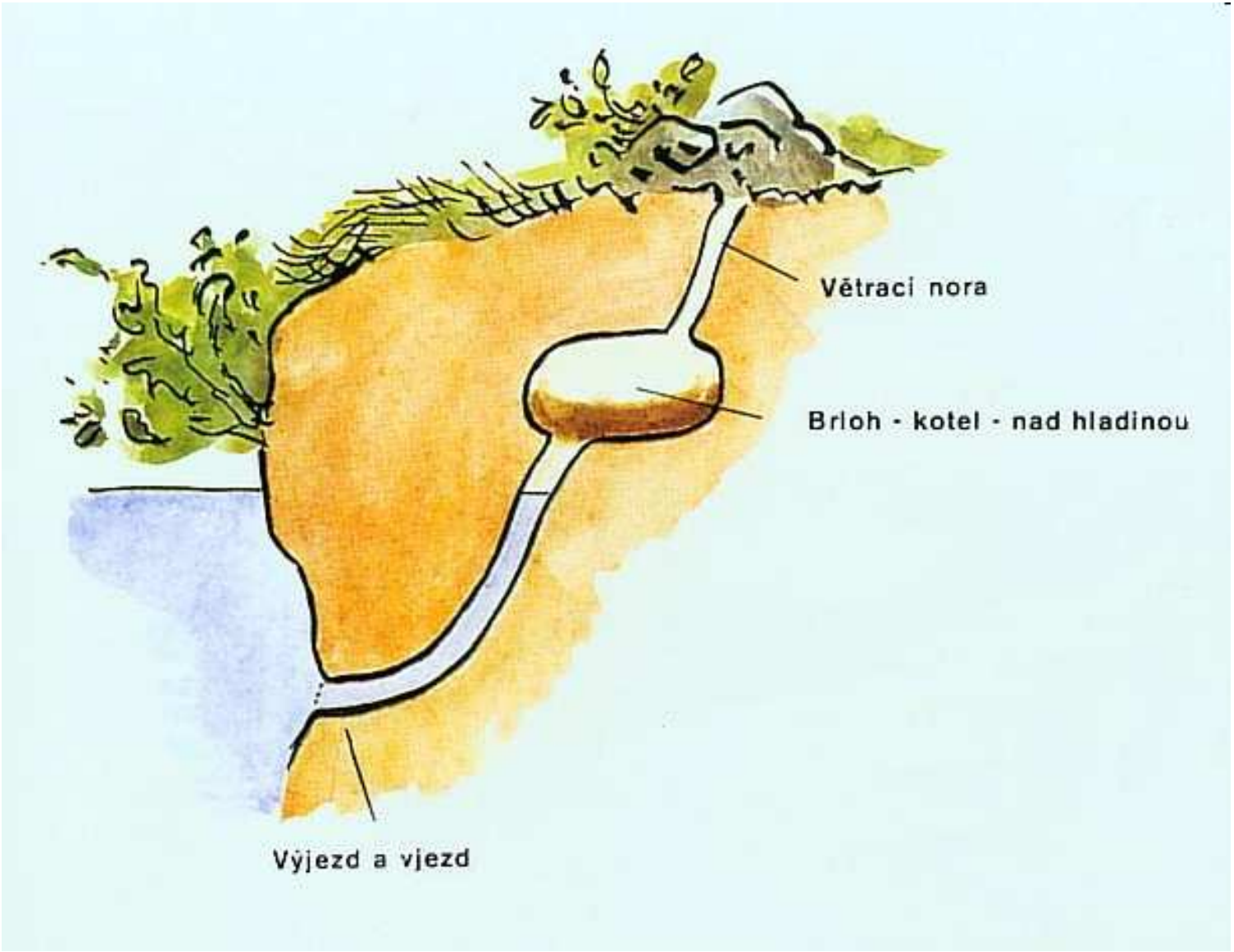

plovací blána mezi prsty končetin, vchod do nory pod hladinou

Jezevec lesní

všežravý, buduje jezevčí hrady = systém nor a brlohů

Jezevec lesní – jednoduchá nora

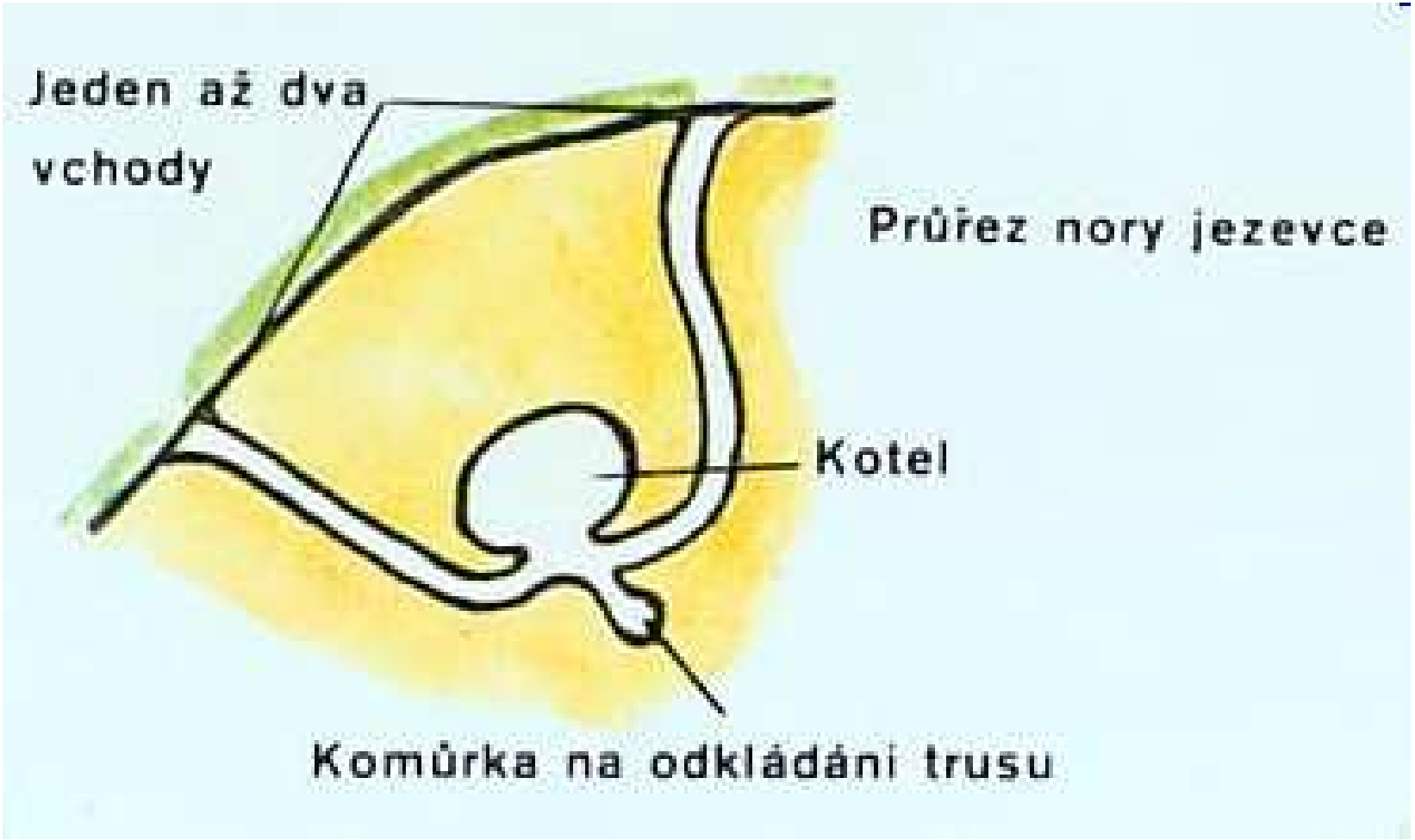

všežravý, buduje jezevčí hrady = systém nor a brlohů

II. Šelmy medvědovité

- největší šelmy se zakrnělým ocasem
- všežravci
- Medvěd hnědý
  - brtník
  - grizzly
  - kodiak
- Medvěd baribal
- Medvěd ušatý
- Medvěd brýlatý
- Medvěd lední
- Panda velká
- Medvídek mýval

Medvěd hnědý - brtník

- v Beskydech 4-5 kusů, na Slovensku kolem 700, nejvíc v Rusku
- váha až 345 kg
- zimu přečkává v brlohu, tady rodí velmi malá mláďata
- při setkání zachovat klid

Medvěd hnědý - grizzly

(= prošedivělý) – agresivní kvůli širým pláním, S. Amerika

Medvěd hnědý - kodiak

největší, až 800 kg, Aljaška

Medvěd baribal

Kanada, 300 kg, dobře šplhá

Medvěd ušatý

Asie, 200 kg, dobře šplhá

Medvěd Malajský

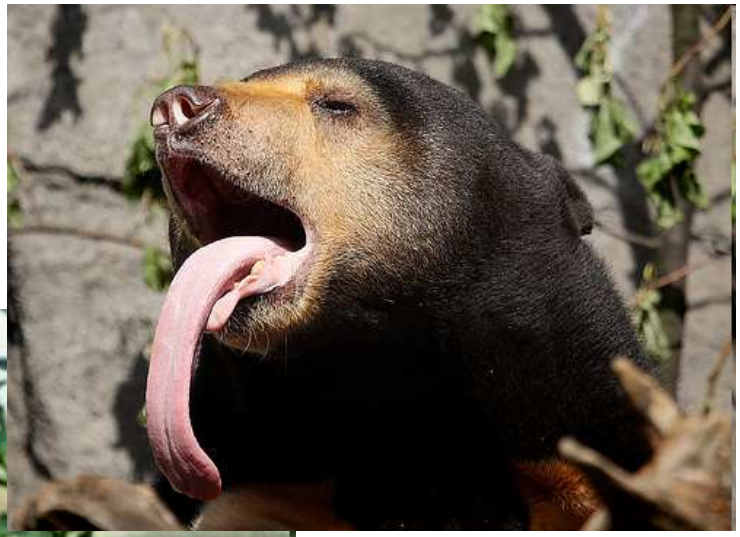

Asie, 65 kg, dlouhý jazyk – vybírá z hnízd mravence

Medvěd brýlatý

jediný jihoamerický medvěd

Medvěd lední

- spolu s kodiakem největší šelma planety (400 – 800 kg)
- má duté chlupy a černou kůži
- výborný čich (zdechlinu ucítí na několik km)
- dobře běhá i plave
- loví tuleně, ryby, ve vodě ho může napadnout mrož a kosatka
- eskymácky = nanuk

Panda velká

125 kg, Asie,
živí se výhradně bambusem, ohrožený druh

Medvídek mýval

S. Amerika – zavlečen i do Evropy, pozorován i u nás

III. Šelmy psovité

- štíhlé tělo, dlouhé nohy
- protáhlá obličejová část lebky
- drápy nejsou zatažitelné
- svou kořist pronásledují
- tvoří smečky

- Vlk obecný
- Liška obecná
- Psík mývalovitý
- Kojot
- Šakal
- Fenek

Vlk obecný

- předek psa domácího (domestikace před 10 000 lety)
- u nás byl bezdůvodně vyhuben, nyní asi jen 10 ks zatoulaných z Sk
- žijí a loví ve smečkách ⇨ kořist větší než oni (např. jelen)
- člověku se vyhýbají

Vlk obecný

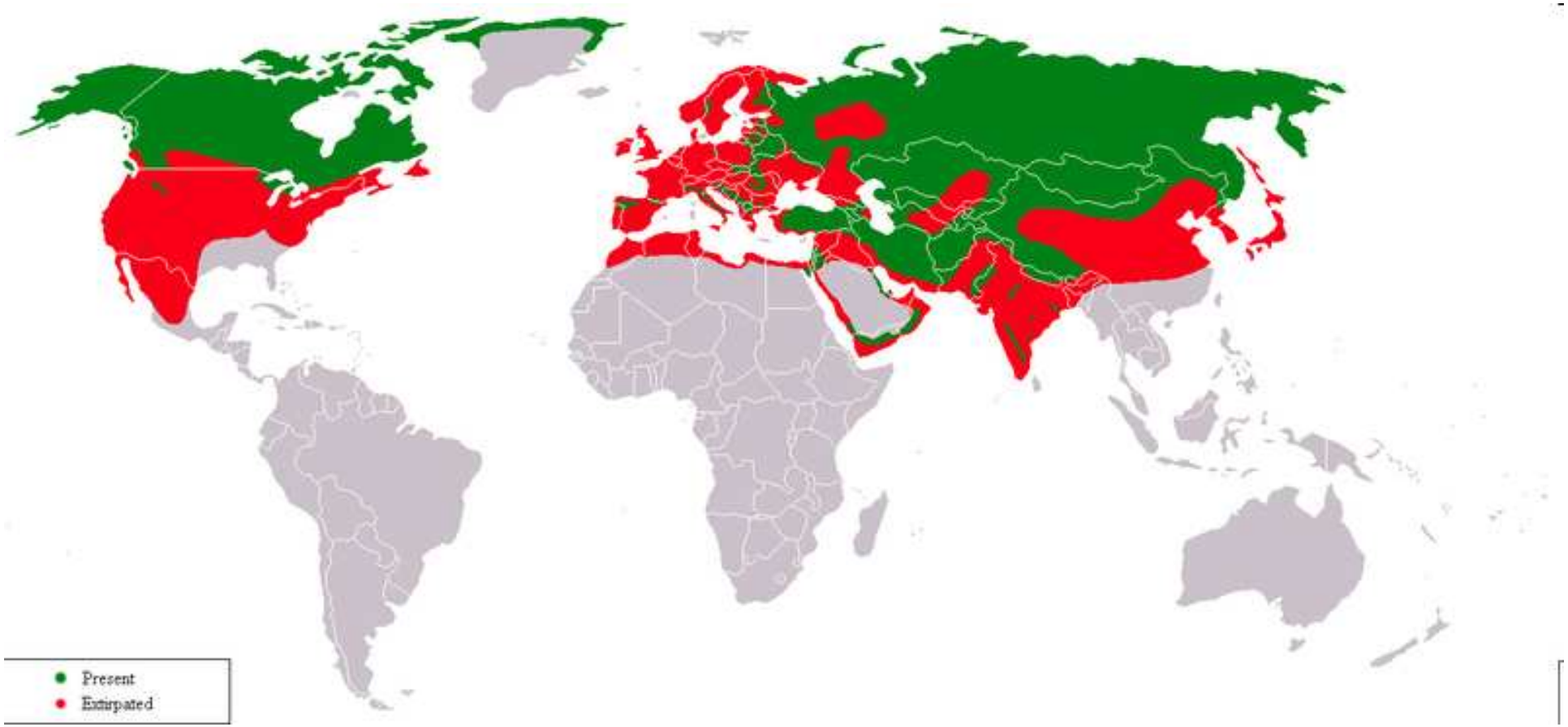

rozšíření (zeleně = současnost)

Liška obecná

- naše původní šelma
- lesy, pole, okraje měst
- v době rozmnožování hrabe nory, nebo využije po jezevci, králíkovi
- loví drobné hlodavce, larvy hmyzu, žížaly, vajíčka, v zimě zajíce
- teritorium označuje močí
- přenáší vzteklinu
- „myškování“ = způsob lovu, vyskočí kolmo do výšky a dopadne předními tlapkami na kořist

Psík mývalovitý

Asie, vysazován kvůli kožešině v Rusku – odtud pronikl k nám

Kojot prérijní

Severní Amerika, vytí kojotů = označování teritoria

Šakal pruhovaný

Afrika

Fenek

Afrika, velké uši napomáhají ochlazování těla

IV. Šelmy kočkovité

- zakulacená lebka
- většinou zatažitelné drápy
- nejlepší lovci (rychlí, ale ne tak vytrvalí, jako psovití)

- Kočka divoká
- Rys ostrovid
- Lev pustinný (= stepní)
- Tygr
- Levhart skvrnitý
- Gepard štíhlý
- Jaguár americký
- Puma americká

Kočka divoká

listnaté a smíšené lesy, dutiny stromů, opuštěné nory, u nás vzácná

Rys ostrovid

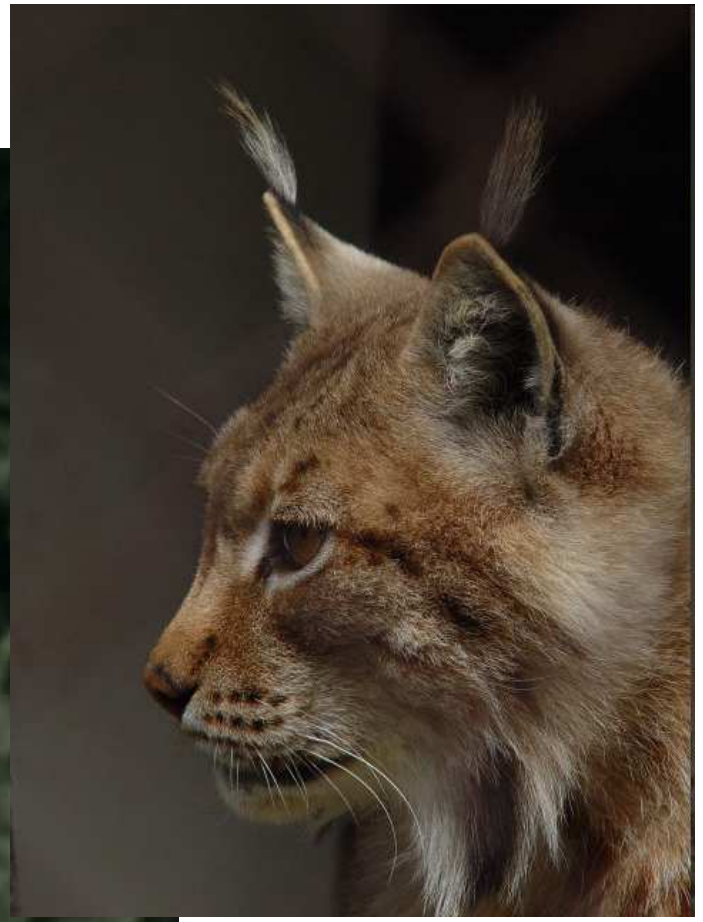

v ČR asi 100 ks, Beskydy, Šumava, Jeseníky, na kořist číhá na stromě

Lev pustinný (= stepní)

- Afrika
- jako jediní ve smečkách
- potravu loví samice
- samci brání území
- starší a nemocní jedinci mohou lovit lidi
- několik poddruhů, některé už vyhubeny, ostatní v ohrožení ☹

Tygr

t.sumaterský

t.ussurijský

- Asie
- samotářsky
- ohrožení (pytláctví, nedostatek kořisti, zmenšování životního prostoru)
- staří a nemocní jedinci mohou lovit lidi (snadná kořist)
- několik poddruhů, např.:

  Tygr ussurijský - největší kočk. šelma, 150-200 ks ve volné přírodě!

Levhart skvrnitý (= leopard, panter, pardál)

J. Afika a J. Asie, loví kořist z větví stromů, pak ji tam vytahuje

Gepard štíhlý

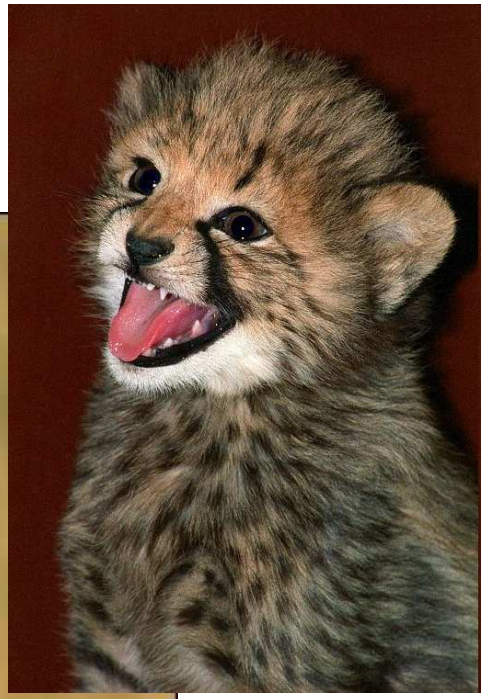

Africké stepi, nemá zatažitelné drápy, krátkodobě až 100 km/h

Jaguár americký

J. Amerika, větší a zavalitější než levhart

Jaguár americký – melanismus

Melanismus = černé zbarvení, u jaguárů vzácné, častěji se vyskytuje u levhartů

Puma americká

S i J Amerika

http://www.youtube.com/watch?v=SOJ_bVHey4A&feature=related

Liger

křížence samce lva a samice tygra, pouze v zajetí, 450 kg !!!

Tigon

kříženec samce tygra a samice lva, jen 150 kg

V. Hyeny

- černý pruh na hřbetě
- Afrika, jihozápadní Asie
- velmi silné čelisti (rozdrtí i kosti)
- ve smečce uloví i zebru a odežene lva od kořisti
- některé spíš mrchožrouti

Hyena skvrnitá

velké smečky

Hyena žíhaná

samotářská